

Jacob Hendrik Onderdewijngaart Canzius (1771-1838)

Onderdewijngaart Canzius, Jacob Hendrik, werd in 1771 te Delft geboren als zoon van Pieter van de Wijngaart, raad en burgemeester van Delft. Hij studeerde in Leiden rechten en natuurwetenschappen en vestigde zich in 1793 als advocaat en notaris te Delft. In 1795 werd hij echter uit zijn ambten ontslagen, omdat hij als vurig aanhanger van Oranje weigerde de vereiste nieuwe eed af te leggen. In 1797 (het jaar waarin ook "Christo Sacrum" werd opgericht) stichtte hij aan de Verwersdijk tegenover de Choorstraat een fabriek, waar wis-, natuur-, schei- en geneeskundige instrumenten werden vervaardigd. Deze fabriek leek een groot succes te zullen worden. Rond 1800 waren er 30 werklieden in dienst en konden ongeveer 650 verschillende instrumenten en apparaten worden aangeboden. Daarna ging ze snel achteruit, vooral door het wegvallen van de protectie van overheidswege. In 1810 moest de fabriek worden verkocht. Onderdewijngaart Canzius vertrok naar Emmerik, waar hij leraar in de experimentele natuurkunde werd aan het r.k. Gymnasium philosophicum en zelfs burgemeester. In 1816 keerde hij naar Nederland terug, werd door koning Willem I aangesteld tot commies van het ministerie van publieke werken, kunsten en wetenschappen en was van 1826 tot 1830 directeur van het museum voor kunst en volkswijze te Brussel. In 1837 keerde hij naar Delft terug, waar hij op 10 juli 1838 overleed.

Lit.:

- C.D.G. in D.Crt. 27 aug. 1955.
- C.D. Goudappel, E.J. Marico, H.K. Nagtegaal en D. Wijbenga. *Genealogische en Historische Encyclopedie van Delft*, deel I (1984), blz. 195.

Afbeelding:

- Collectie Beeld & Geluid Delft.